

Kanta-Hämeen ensi- ja turvakoti

1. Miltä luvussa 5 olevat sisällöt painopisteittäin näyttävät teidän roolistanne katsottuna?

Kanta-Hämeen ensi- ja turvakoti ry pitää luvussa 5 esitettyjä strategisia painopisteitä ajantasaisina ja alueen palvelutarpeisiin vastaavina.

1. Asiakkuus keskiössä

Strategian painotukset asiakaslähtöisyydestä, palvelutarpeen varhaisesta tunnistamisesta ja yhdenvertaisuudesta ovat kannatettavia.

Työssämme tekemiin havaintoihin perustuen on kuitenkin havaittavissa, että haavoittuvassa asemassa olevien kuten lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden lasten, naisten ja ikäihmisten kohdalla varhainen tunnistaminen ei toteudu riittävästi.

->Strategian vaikuttava toteutus edellyttää varhaisen tunnistamisen ja väkivaltatyön systemaattista vahvistamista.

2. Ennaltaehkäisyssä onnistuminen

Painopiste on erittäin tarpeellinen. Lasten ja nuorten pahoinvointi sekä perheiden kuormitus näkyvät työssämme laajasti. Ennaltaehkäisevän tuen vahvistaminen, varhainen puuttuminen ja matalan kynnyksen palvelut ovat ratkaisevia, jotta raskaiden palvelujen tarve vähenee.

3. Strategiset kumppanuudet

Strategian linjaus kumppanuuksien vahvistamisesta on tärkeä ja kannatettava.

Painopisteen toteuttaminen edellyttää konkreettisempia rakenteita, jotka varmistavat järjestöjen erityisosaamisen ja järjestöissä syntyvän tiedon järjestelmällisen hyödyntämisen.

4. Kestävä uudistaminen

Uudistaminen on kestävää silloin, kun varhainen tuki ja kynnyksettömät palvelut nähdään kustannusvaikuttaviksi ja niitä kehitetään systemaattisesti. Digitalisaatiota kehitettäessä tulee varmistaa, ettei digisyrjäytymistä pääse syntymään.

2. Puuttuuko luvusta 5 jotakin keskeistä sisältöä tai painopisteitä järjestöjen ja seurakuntien näkökulmasta?

Luvussa 5 voisi vahvistaa seuraavia kokonaisuuksia:

- Järjestöjen ja seurakuntien rooli varhaisen tuen rakenteissa
- Vapaaehtoistoiminnan ja vertaistuen tunnistaminen hyvinvointia tuottavina voimavaroina
- Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn läpileikkaava painotus
- Digisyrjäytymisen ehkäisy ja kasvokkaisen tuen turvaaminen
- Kumppanuuksien resursoinnin ja rakenteiden konkretisointi
- Järjestöjen merkitys osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajina

3. Tuleeko luvun 5 painopisteiden sisältöjä täsmentää tai korostaa joltakin osin?

- Mitä asioita olisi tärkeää nostaa selvemmin esiin?

Kanta-Hämeen ensi- ja turvakoti ry pitää luvun 5 strategisia painopisteitä oikeansuuntaisina ja hyvinvointialueen palvelutarpeisiin vastaavina. Näemme kuitenkin, että painopisteiden sisältöjä tulisi tietyiltä osin täsmentää ja korostaa, jotta strategia ohjaisi palvelujärjestelmää vaikuttavammin erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten, nuorten, perheiden ja ikääntyneiden näkökulmasta.

Toimintaympäristöanalyysin mukaan Kanta-Hämeessä korostuvat mm. lasten ja nuorten pahoinvoinnin lisääntyminen, yksinäisyys, perheiden kuormittuminen sekä lähisuhdeväkivallan yleisyys ja alitunnistaminen. Näiden ilmiöiden perusteella esitämme seuraavat täsmennystarpeet:

1. Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisy tulee nostaa näkyvämmäksi kokonaisuudeksi

Väkivalta on keskeinen hyvinvointia ja turvallisuutta heikentävä ilmiö, joka ilmenee kaikissa ikäryhmissä mutta tunnistetaan edelleen riittämättömästi palveluissa. Strategiaan tulisi lisätä lähisuhdeväkivalta läpileikkaavaksi painotukseksi kaikkiin neljään painopisteeseen sekä kuvata, miten varhainen tunnistaminen ja moniammatillinen tuki toteutuvat palveluissa ja kumppaneiden kanssa.

2. Varhaisen tuen ja riskien tunnistamisen rakenteita on täsmennettävä

Toimintaympäristöanalyysi osoittaa, että huolten kasaantuminen tulee näkyväksi liian myöhään, usein vasta kriisien ja lasten kiireellisten sijoitusten kautta. Luvussa 5 tulisi selkeämmin kuvata varhaisen tuen toimintamalleja, vastuutyöntekijän roolia sekä järjestöjen ja seurakuntien roolia varhaisessa tunnistamisessa.

3. Digisyrjäytymisen riskit ja kasvokkaisen tuen merkitys on syytä tuoda esiin

Digitalisaation hyötyjä korostetaan, mutta toimintaympäristöanalyysi osoittaa, että monilla haavoittuvassa asemassa olevilla kuten ikääntyneillä mielenterveys- ja päihdeongelmia kokevilla voi olla haasteita käyttää digipalveluja itsenäisesti. Strategiaan on tärkeää lisätä kirjaus kasvokkaisten palvelujen ja saavutettavien lähipalveluiden välttämättömyydestä sekä kumppanitoimijoiden roolista digituen tarjoajina.

4. Järjestöjen ja seurakuntien rooli osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistajina tulee konkretisoida

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden tarpeet nousevat analyysissa esiin erityisesti nuorten, ikääntyneiden ja haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten kohdalla. Luvun 5 kirjausta kumppanuuksista on tarpeen vahvistaa siten, että järjestöt ja seurakunnat tunnistetaan osallisuuden, vertaistuen, matalan kynnyksen tuen ja varhaisen tuen rakenteellisina toimijoina, ei vain täydentäjinä.

5. Kumppanuuksien toteuttamisen rakenteet ja rahoitusmallit kaipaavat täsmennystä

Järjestöjen ja seurakuntien rooli näkyy strategiassa, mutta toteutustapa jää yleiselle tasolle. Jotta kumppanuudet eivät jää hankekohtaisiksi tai henkilösuhteisiin perustuviksi, strategiaan olisi hyvä lisätä linjauksia siitä, miten yhteistyö resursoidaan, miten tieto kulkee kumppaneiden ja palvelujärjestelmän välillä ja miten kumppanit otetaan mukaan ennakointiin ja palvelukokonaisuuksien kehittämiseen.

4. Miten strategian suunta vaikuttaa järjestöjen ja seurakuntien mahdollisuuksiin tukea asukkaita ja täydentää palveluja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Strategian suunta luo edellytykset järjestöjen ja seurakuntien vaikuttavalle roolille hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä ja erityispalveluiden tuottajana, mutta vaikutus riippuu siitä, miten strategia jalkautetaan.

5. Missä asiakasryhmissä ja palveluissa järjestöjen ja seurakuntien tuki on mielestänne kriittistä – ja näkyykö tämä riittävästi strategiassa?

- Jos ei näy, miten tätä tulisi täydentää?

Erityisosaaminen on kriittistä erityisesti väkivallan ehkäisyssä ja kaikkien osapuolien auttamisessa Kanta-Hämeessä. Strategiassa tämä ei näy mielestämme riittävästi.

6. Mitä riskejä tai mahdollisuuksia näette palvelustrategian toimeenpanossa järjestöjen ja seurakuntien näkökulmasta?

- erityisesti asukkaiden hyvinvoinnin, osallisuuden sekä matalan kynnyksen tuen saatavuuden kannalta

Strategia painottaa varhaista tunnistamista ja oikea-aikaista tukea, mikä tarjoaa järjestöille ja seurakunnille mahdollisuuden toimia varhaisen tuen toimijoina. Toisaalta jos järjestöjä ja seurakuntia ei kytketä varhaisen tuen rakenteisiin, raskaampien palvelujen tarve voi kasvaa.

Kumppanuudet voivat jäädä pintatasolle ilman selkeitä rakenteita. Strategia mainitsee järjestöt ja seurakunnat kumppaneina, mutta ei määrittele yhteistyön rakenteita ja tiedonkulkua. Toimintaympäristöanalyysi osoittaa, että monet ilmiöt kuten perheiden kuormitus, nuorten pahoinvointi ja väkivalta tulevat näkyviin liian myöhään. Järjestöjen kytkeminen varhaisen tuen rakenteisiin on perusteltua ja kustannusvaikuttavaa.

7. Miten järjestöjen ja seurakuntien roolia voidaan vahvistaa ja selkeyttää tekoälyn ja digipalvelujen kehittämisessä yhteisten asiakkaiden näkökulmasta?

Järjestöjen ja seurakuntien roolia tekoälyn ja digipalvelujen kehittämisessä voidaan vahvistaa:

- ottamalla järjestöt ja srk mukaan jo suunnitteluvaiheeseen,
- tuomalla järjestöissä ja srk:ssa syntyneet havainnot ja tieto osaksi tiedolla johtamista,

- rakentamalla digituen kumppanuusmalli ja
- kytkemällä järjestöt ja srk osaksi digitaalisten palvelujen ohjauspolkuja.

8. Miten yhteistyötä Oma Hämeen ja järjestöjen sekä seurakuntien välillä tulisi vahvistaa palvelustrategian toteuttamiseksi?

- Mitkä ovat tärkeimmät yhteistyömuodot tai rakenteet, joita toivotte?

Monia tärkeitä yhteistyöverkostoja, joissa palvelustrategiaa toteutetaan onkin jo olemassa kuten erilaiset perhekeskusverkostot ja hyte-foorumi, KH turva ja hyte-työryhmä. Oleellista on se, kuinka palvelustrategian toimeenpanoa johdetaan ja miten sitä jalkautetaan ko. työryhmissä.

Kanta-Hämeessä toimiva hyte-foorumi on tärkeä ja tarpeellinen rakenne hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuuden kannalta. Jotta foorumi tukisi entistä vahvemmin palvelustrategian tavoitteita, sen roolia ja toimintamalleja olisi hyvä selkeyttää, täsmentää ja kytkeä tiiviimmin strategian toimeenpanoon.

-Järjestöjen ja seurakuntien havainnot ja niissä kertynyt tieto nostetaan systemaattisesti osaksi alueellista tilannekuvaa.

9. Onko palvelustrategiaan liittyen muuta, mitä haluatte nostaa esiin järjestönne tai seurakuntanne näkökulmasta?

Kanta-Hämeen ensi- ja turvakoti ry pitää palvelustrategiaa pääosin oikeansuuntaisena ja ajankohtaisiin ilmiöihin vastaavana. Haluamme kuitenkin nostaa esiin muutamia täydentäviä näkökulmia, jotka ovat keskeisiä strategian onnistuneen toimeenpanon ja alueen asukkaiden yhdenvertaisen tuen kannalta.

1. Jatkuvuus ja pitkäjänteisyys järjestöyhteistyössä

Strategiassa korostuvat kumppanuudet, mutta toimeenpanossa tulee varmistaa, että yhteistyö ei perustu lyhytkestoisii hankkeisiin. Haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden tukeminen edellyttää pitkäjänteisiä rakenteita ja ennakoitavaa rahoitusta, jotta luottamus ja vaikuttavuus voivat syntyä.

2. Ennaltaehkäisyyn panostaminen myös taloudellisesti

Vaikka strategia painottaa ennaltaehkäisyä, käytännön toimeenpanossa on tärkeää varmistaa, että varhaiseen tukeen, kriisi- ja väkivaltatyöhön sekä perheiden tukemiseen osoitetaan riittävät resurssit. Ilman tätä riski on, että painotukset jäävät tavoitteelliselle tasolle.

3. Järjestöjen asiantuntijuuden systemaattinen hyödyntäminen

Järjestöissä kertyy merkittävää tietoa ilmiöistä, jotka eivät näy asiakastilastoissa (esim. piilossa oleva väkivalta, yksinäisyys, vanhemmuuden kuormitus). Tämä kokemus- ja havaintotieto tulisi ottaa systemaattisesti mukaan hyvinvointialueen ennakointiin, suunnitteluun ja arviointiin.

4. Yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden turvaaminen digitalisoituissa palveluissa

Digitalisaation rinnalla on turvattava kasvokkaiset, matalan kynnyksen palvelut niille, joille

digipalvelut eivät ole saavutettavia. Järjestöjen ja seurakuntien rooli tässä on keskeinen, ja se tulisi tunnistaa strategiassa myös toimeenpanon tasolla.

5. Osallisuuden vahvistaminen ruohonjuuritasolla

Strategian osallisuustavoitteet toteutuvat parhaiten silloin, kun ne ulottuvat asukkaiden arkeen. Järjestöjen kautta toteutuva vertaistoiminta, vapaaehtoistyö ja kokemusasiantuntijuus ovat keskeisiä osallisuuden lähteitä ja tulisi tunnistaa osaksi hyvinvointialueen kokonaisuutta.